

FILM 10.
SZÍNHÁZ
MUZSIKA

SZÍNEK ÉS FORMÁK DIADALA

„Liszt Ferenc, Pestváros díszpolgára itt mutatta be először Szent Erzsébet című oratóriumát, 1865. április 26-án, és ugyancsak itt fogadta társadalmunk hódolatát első pesti fellépéseinek ötvenedik évfordulóján, 1873. november 9-én.” A hangversenyterem előtt, a folyosó falába épített oszlopon ékeskedik ez a fölrás, amelynek a kelte valójában 1935. október 22-e, akkor leplezték le a Liszt Ferenc nemesen szép profiljáról mintázott, most itt látható domborművet. Még be sem léptünk az újjászületett koncertterembe, máris a hitelesség levegője csap meg.

Míntha minden ébredzene körülöttem. Friss festékszaggal terjeng, székeket tologatnak, tükröket fényesítenek, csillárokat ragyogtatnak: ezek már az utolsó simítások.

*

Az épületben Varga József, a Vigadó sok irányban tevékenykedő, fáradhatatlan, lelkes igazgatója kalauzol. Harmadik emeleti irodájából átlátunk az ikerépületre: a Vörösmarty téri tizenemeletes zenepalotára, arra a kulturális központra, amely már évek óta mindennapi életünk részese. A zenepalotának és Feszli Frigyes hajdanvaló Vigadó-jának a romokból való újjáépítése, a tervezéstől a megvalósításig, tizennégy évbe telt. A csaknem másfél évtizedet soknak érezzük, ha arra gondolunk, hogy időközben a hatalmas feladat megvalósítói, a Középpületépítő Vállalat munkatársai, három hotelt építettek föl: az Intercontinentalt, a Hiltont, meg a Margitszigeti Termált. Am az új Vigadó a sok huzavona után mégis valóságos nemzeti büszkeségünké sikeredett.

Hogy milyen volt egykor és milyen emlékek fűződnek minden falához, minden zegzugához, az Gábor István *A Vigadó története* című, autentikus forrásmunkának beillő izgalmas könyvében sűrítetten elevenedik meg. (Nagy kár, hogy a mind egy szálal elkelt első kiadást még nem követte a második!)

Az új Vigadó korántsem csupán nosztalgiaútgall, hanem azok számára is

öröm, akik a régít, nem ismerhették, sosem láthatták. A színek, a formák és a nemes anyagok egymásba fonódása csakugyan imponáló diadal: Varga Józseftől tudjuk, hogy az utóbbi évben az épület helyreállításának munkálataiban legalább ötven szakma négyszázötven kiválósága működött közre. A sok név közül hadd említsem meg Thiry György tervezőét, Czagány István műépítészét és Fehérvári Sándorné belsőépítészét.

*

Szerencsére sok egykorú reprodukció, fénykép, rajz és rézkarc úszta meg építésben a háború viharát, így hát a restaurátorok ezek révén formálhatták újjá az épület díszét, köztük a különféle oszlopokat, kandelláberes csillárokat régi szépségükben. De miképpen őrizte meg az idő múlása a színek eredeti voltát? Erre megint Varga József felel. A romok föltárása közben megmentettek egy-egy kisebb-nagyobb színezett falfelületet, ezekről következtettek arra, milyen is lehetett az egykori.

Alighanem mindennél látványosabb a Vigadó kétirányú díszes főlépcsőszóra. Ez visz föl Than Mór híres Tündér Ilona-freskójához, amelyet Illés János és felesége restaurált.

A kíváncsiság mindenekelőtt a koncertterembe sodor. Most is Kodály Zoltán szavai élednek föl bennem. Csak az első mondatát idézem a Vigadó hangversenytéréről írt 1946-os hozzászólásából: „Szinte hihetetlen, hogy Budapestnek mai napig sincsen olyan terme, ahol nagyobb: zene- és énekkari műveket teljesen kielégítő jó hangzással lehetne megszólaltatni...”

Nos, a Vigadó újjáépült koncertterme, ha egykori szépsége, pompája el is kápráztat, némi csalódást kelt. Már csak azért is, mert mindössze hatszáz-harminc főnyi közönség befogadására alkalmas terjedelme ellentmond annak az örömdetes eredménynek, hogy Budapest hangversenyélete és zeneszomszaga évről évre elképesztően terbelyesedik, gazdagodik.

Most már csak abban reménykedhetünk, hogy a terem újonnan megszerkesztett akusztikája valóban hibátlanul bizonyul. A teremhez tágas, kényelmes művészszoba, zenészszoza, több próbaszoba, ügyelőfülke, büfé, ruhatár, meg egy-egy dohányzó csatlakozik. S ne feledkezzünk meg a negyedik emeleti, százkilencvennyolc személyes, félkör alakú nézőterű kamarateremről sem, amely kisebb előadások, koncertek rendezésére épült föl.

*

Újdonság a földszinti és első emeleti öt kiállítási terem, ezekben nemsokára képzőművészeti és iparművészeti alkotások felvontatására kerül sor. A hajdanvaló Hangli helyett sörözőt is építettek a földszintre.

A felsorolás, a szóbeli ecsetelés semmiképp sem pótolhatja a látogatók majdani személyes, vizuális élményét.

— Reméljük — mondja Varga József igazgató —, hogy a hatalmas műgondal és anyagi áldozattal újjáépített Vigadónkat csakhamar benépesítik kulturális életünk eseményei. A két épület, a Vörösmarty téri zenepalota és a Vigadó, terjedelmes rezsije, a fűtés, szellőztetés, világítás, a gépészeti berendezések működtetése közös. Félton őrizzük majd a Vigadó álagatát, és arra is törekszünk, hogy mind ünnepélyesebbé varázsoljuk.

*

Most, hogy az új Vigadóval keresztül-kasul ismerkedtem, Lakatos Évát, a Filharmónia igazgatóját arra kérem, mondja el, hogy a fölépült terem miképpen gyarapítja hangversenyéletünk további lehetőségeit?

— Ha sikerül megteremtünk az anyagi lehetőségeket, akkor jövőre már százhusz-százötven koncertet rendezünk a Vigadóban. Mivel a terem terjedelme nem azonos a Zeneakadémia nagytermével, a Vigadóba illő koncertek sorát külön kell megterveznünk. Mindenekelőtt szép kama-

razene-koncertekre és szóloestekre gondolunk. Március 11-én a Vigadó építőinek rendezünk műsoros estét, március 12-én pedig meghívott közönségnek nyitjuk meg a hangversenyterem kapuit. A tavaszi évad a Liszt Ferenc kamarazenekar sorozatával március 17-én kezdődik, és „Koncert 80” névvel, négy hangverseny, új bérletet bocsátunk ki. Egyébként az idei szezonban tizenkét-tizenhárom koncertet tervezünk. Jövőre az egyetemistáknak, vagyis a fiataloknak is rendezünk hangversenyeket. Az őszi „Korunk zenéje” sorozatunk egyik-másik hangversenyét a Zeneakadémiáról telepítjük át a Vigadóba. De nemcsak a Vigadó nagyobbik termének lehetőségeivel élünk majd, hanem a kisebbikével is, ez intim jellegű hangversenyekre alkalmas. Örülünk, hogy a komoly zene új hajlékkal gazdagodott. Alighanem megvalósul az a reményünk is, hogy kétezer személyes új hangversenyterem épül föl a Várban.

*

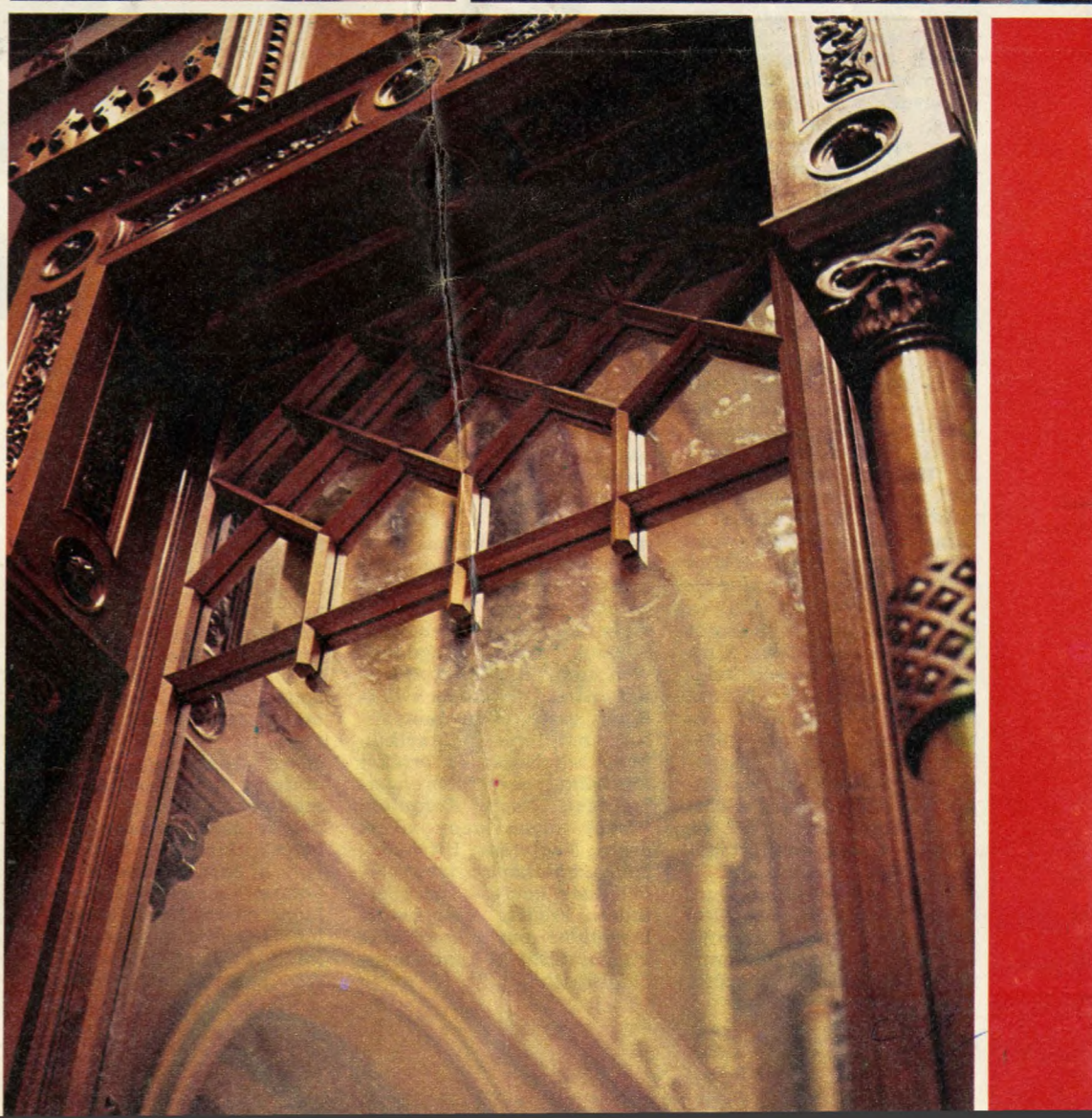
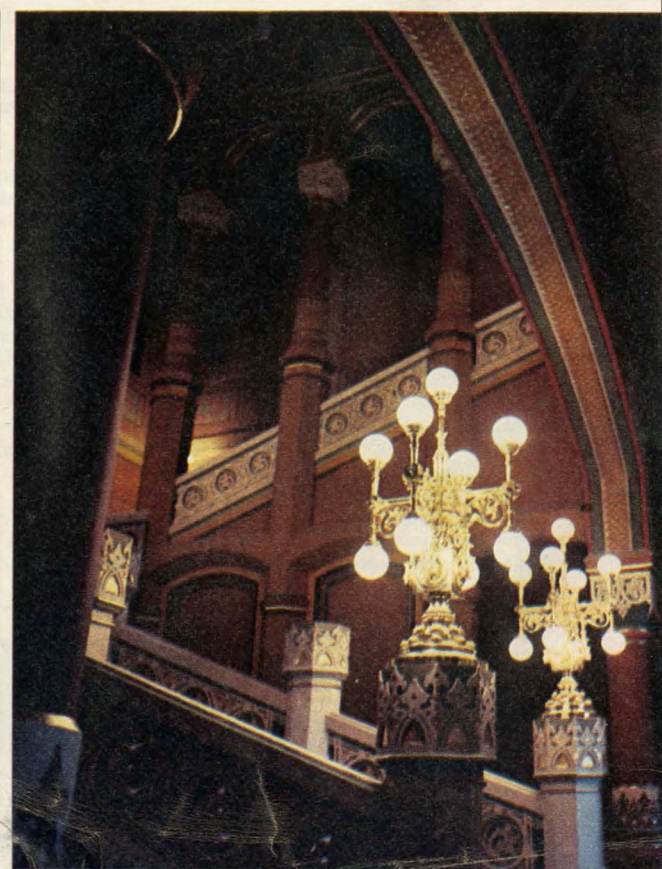
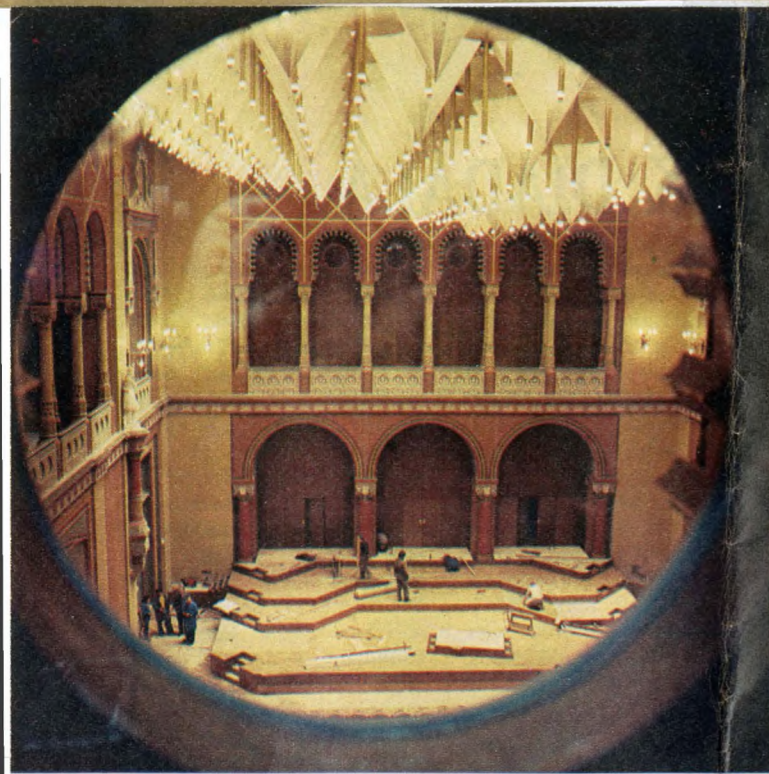
A Vigadóban tudvalevőn hanglezfölvételek is készülhetnek majd. Mit mond erről Bors Jenő, a Magyar Hanglezgyártó Vállalat igazgatója?

— A Vigadó koncertterme Magyarországon a legalkalmasabb nagy apparátusú komolyzenei művek hanglezfölvételére. Ehhez hasonló termünk mind eddig nem volt. Főképp operafölvételek és szimfonikus zenekarral megszólaltatott művek rögzítését tervezük. A jó akusztika megvalósításának munkájában, a tervezés stádiumától kezdve, magunk is részt vettünk. A teremhez több megfelelő kiegészítő helyiség és stúdiórendszer kapcsolódik. Szeretnénk, ha fölvételeinket minél előbb megkezdhetnénk. Hiszünk abban, hogy okos, józan szervezéssel és megértéssel a Magyar Hanglezgyártó Vállalat és a Filharmónia tevékenységének az egyeztetése mindenképpen lehetővé válik.

Gách Marianne

A VIGADÓ ÚJRA ÉL...

Fotóriporterünk nyitás előtt megörökítette az újjáépült Vigadó koncerttermének, följárójának, egyik kiállítótermének egy-egy megragadó részletét. (Fotó: Koncz Zsuzsa)

lv
lv
Kobayashi